

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 1

DOM
2020-10-16
Meddelad i Göteborg

Mål nr
11478-20

SÖKANDE

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun

MOTPART

Joe Farelli AB, 556319-5493

SAKEN

Ansökan om utdömande av vite enligt lagen (1985:206) om viten

---

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår miljö- och klimatnämndens ansökan om utdömande av vite.

Dok.Id 718982

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se	-	måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND M.M.

Joe Farelli AB (bolaget) bedriver restaurangverksamhet i lokaler på Kungsportsavenyn 12 i Göteborg. I lokalen finns en restaurang och en bar. Till verksamheten hör också en uteservering.

Den 15 augusti 2020 genomförde miljö- och klimatnämnden (nämnden) en kontroll av bolagets verksamhet. Vid kontrollen, som var oanmäld, kunde nämnden konstatera att bord och stolar var placerade så att olika sällskap inte kunde hålla tillräckligt avstånd från varandra. På uteserveringen noterade nämnden att flera olika sällskap satt för tätt. Vid tidigare kontrolltillfällen under våren 2020 hade nämnden också kunnat konstatera att trängsel förekom såväl på uteserveringen som i baren.

Till följd härav beslutade nämnden den 19 augusti att ålägga bolaget att rätta till brister genom att göra följande:

1. säkerställa att besökare i olika sällskap håller ett säkert avstånd till varandra, vilket innebär minst en meter.
2. glesa ut bord eller på annat sätt säkerställa ett avstånd på minst en meter mellan olika sällskap. Avståndet ska garanteras i alla riktningar, det vill säga även rygg- mot rygg.
3. möjliggöra att besökare kan passera varandra utan att trängsel uppstår.

Bolaget ålades att åtgärda bristerna omedelbart efter att man tagit del av beslutet och beslutet gällde vid ett vite om 200 000 kr om det inte följdes. Beslutet gällde omedelbart. Till grund för föreläggandet låg bestämmelserna i lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har därefter inkommit med en ansökan om att förvaltningsrätten ska döma ut vitet. Av ansökan framgår följande. Nämnden bedömer att det är tillräckligt att ett vitesbelopp om 75 000 kr döms ut eftersom nämnden vid ett kontrollbesök den 22 augusti 2020 kunde notera att bolaget hade gjort flera förbättringar. De kvarvarande bristerna bestod i att det alltför råde trängsel bland gästerna och att de inte höll ett säkert avstånd till varandra.

Bolaget har delgetts nämndens ansökan men har inte svarat.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämplig lagstiftning

Av 3 § lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen (2020 års tillfälliga lag) ska den som driver ett serveringsställe ansvara för att

1. serveringsställets lokaler och tillhörande områden utomhus som besökare har tillträde till är utformade så att trängsel undviks och att besökare kan hålla ett från smittskyddssynpunkt säkert avstånd från varandra,
2. verksamheten i övrigt organiseras så att smittspridning bland besökare så långt som möjligt förhindras, och
3. det finns rutiner för hur smittspridning bland besökare kan förhindras.

Av 7 § samma lag framgår att den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet får i sin tillsynsverksamhet besluta de förelägganden och förbud som behövs. Beslut enligt denna lag gäller omedelbart om inte något annat anges i beslutet.

I 8 § samma lag uttalas att ett beslut enligt 7 § får förenas med vite.

Förvaltningsrättens bedömning

Av den utredning som presenterats i målet framgår att det förekommit trängsel i strid med 2020 års tillfälliga lag såväl på uteserveringen som inne i bolagets lokaler och att detta medfört en ökad risk för smittspridning av Covid-19. Bolaget har inte invänt mot dessa uppgifter eller uppgett att de skulle vara felaktiga. Mot bakgrund av det mycket allvarliga pandemiläget anser förvaltningsrätten att det varit motiverat av nämnden att besluta om ett vitesföreläggande, förordna att beslutet skulle gälla omedelbart och förena beslutet med vite – åtgärder som har stöd i 2020 års tillfälliga lag. Sammantaget medför detta enligt förvaltningsrättens bedömning att vitesföreläggandet är lagligen grundat. Vitesföreläggandet har vunnit laga kraft och har delgetts bolaget.

Nästa fråga för förvaltningsrätten att ta ställning till är huruvida vitesföreläggandet är tillräckligt preciserat och tydligt.

Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att en myndighets beslut om föreläggande eller förbud som förenats med ett vite måste vara utformat på ett så tydligt och klart sätt att den som föreläggandet riktar sig till måste få helt klart för sig vad som fordras för att det fastställda vitesbeloppet inte ska dömas ut. Vitet måste vara knutet till en klart definierad prestation eller underlåtenhet. Normalt får inte heller ett föreläggande utformas så att det endast

anger vilket resultat som ska uppnås. I stället måste tydligt anges vilka konkreta åtgärder som adressaten ska vidta. Det ställs alltså långtgående krav på att det av ett föreläggande ska framgå vad som krävs av adressaten, se HFD 2020 ref. 28, HFD 2017 ref. 21 och RÅ 1994 ref. 29.

Vitesföreläggandet omfattar tre punkter. Den första punkten är formulerad så att bolaget ska ”säkerställa att besökare i olika sällskap håller ett säkert avstånd till varandra, vilket innebär minst en meter”. Förvaltningsrätten kan konstatera att nämnden synes ha utformat föreläggandet med stöd såväl av lagtexten som av Folkhälsomyndighetens allmänna råd (HSLF-FS 2020:37).

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2017 ref. 21 uttalat att för att ett beslut som endast upprepar vad som föreskrivs i lag ska tillgodose kravet på tydlighet fordras att lagens bestämmelser är så precisa att det inte kan råda något tvivel om vilka åtgärder som ska underlåtas eller vidtas i det enskilda fallet. Om lagstiftningen är allmänt hållen och närmare föreskrifter saknas, begränsas myndighetens möjligheter att använda vitesförelägganden för att komma till rätta med konstaterade brister.

Mot bakgrund av hur såväl lagtexten som föreläggandet är utformat och med beaktande av de krav på tydlighet som i praxis uppställts anser förvaltningsrätten att det finns betydande tveksamheter om kraven på tydlighet är fullt uppfyllda såvitt avser det aktuella vitesföreläggandet. Förvaltningsrätten anser att det i sammanhanget även måste framhållas att förfarandet med att rikta ett vitesföreläggande mot en adressat är en ingripande åtgärd som kan medföra ytterligare rättsverkningar för den enskilde utöver risken för att vitet kan komma att dömas ut. Detta medför enligt förvaltningsrätten att höga krav på förutsägbarhet, tydlighet och rättssäkerhet måste uppställas. Skulle lagstiftningen brista och vara otydlig måste detta rimligen drabba lagstiftaren och inte den enskilde. Å andra sidan kan fråga ställas om det kan föra alltför långt att kräva att det i ett föreläggande i detalj ska preciseras

vad adressaten i varje situation ska vidta för åtgärder för att undgå risken att vitet döms ut. I det nu aktuella fallet handlar det om en restaurang där det befinner sig människor i ständig rörelse och där vitesföreläggandet ska reglera hur bolaget ska agera i en mängd olika situationer för att undvika att trängsel mellan restauranggästerna uppstår. Om alltför höga krav ställs på vitesföreläggandets utformning och dess precisionsgrad kan det finnas risk för att syftet med 2020 års tillfälliga lag – att under den pågående allvarliga pandemin minska smittspridningen av Covid-19 – försvåras, vilket naturligtvis inte är önskvärt.

Vid en sammantagen bedömning och med hänsyn till de höga krav på tydlighet och precision som uppställs i praxis och med beaktande av de uttalanden som Högsta förvaltningsdomstolen gjort, om att alltför allmänt hållen utformad lagstiftning begränsar en tillsynsmyndighets möjlighet att använda vitesförelägganden, anser förvaltningsrätten att den första punkten i vitesföreläggandet mot bolaget inte uppfyller de krav som kan ställas på ett vitesföreläggande. De övriga punkterna uppvisar också vissa brister i tydlighets-hänseende men kan ändå enligt förvaltningsrättens bedömning ge en tillräckligt acceptabel vägledning. Till följd av de brister som förvaltningsrätten funnit såvitt avser den första punkten anser förvaltningsrätten att vitesföreläggandet inte uppfyller de krav på tydlighet och precision avseende vilka åtgärder bolaget ska vidta. Det saknas därför förutsättningar att döma ut det förelagda vitet och nämndens ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Ann-Louise Björnsson
Chefsrådmann

Nämndemännen Gunn Sjögren (skiljaktig mening), Katarina Bengtsson och Anne Holmdahl har också deltagit i avgörandet.

Nämndemannen Gunn Sjögrens skiljaktiga mening: Jag anser att vitesföreläggandet uppfyller kravet på tydlighet och precision och att nämndens ansökan om utdömande av vite därför borde bifallas.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.